

ESTI

NOORUS

KR. RAUD

HAOVEDAJAD

Pliatsi joonis

Nr. 11

NOVEMBER
V AASTAKÄIK

SISUKORD: Noorte tööpuuduse probleeme — A. Meikop. Veere vana elutee — A. Vinkel. Suure Siimu sulane — O. Matiisen. Olümpia rindelt — H. N. Häa raamat, parim sõber — A. Sibul. Maanoorte mõtteid — E. Kukk, G. Duberg. Kahe porgandi dialoog — D. Nilsson. Noorte töomailt. Kuulutusi.

A. MEIKOP.

Noorte tööpuuduse probleeme.

Kestvad kriisiaastad (ja muudki põhjused!) on ka agraarmail toonud esile tööpuuduse, mille vältimiseks tehtud riiklikke korraldusi (töökeeld välismaalastele, tööpäeva lühendamine, abieluliste vallandamine jne.). Kõik need abinõud on siiski osutunud vähe-seiks ning valitsusasutused on olnud sunnitud otsima töötuile töö aseainet hädaabitööde, ehk nagu meil armastatakse nimetada, avalike tööde näol.

Neile hädaabitööle on Eesti valitsuski pidanud ohverdama aukartustäratavaid summe ning, kuigi meilsiin puuduvad põhjalikud tööpuuduse põhjuste uurimused ning hästi läbimõeldud ja üksikasjalik statistika — on neile tööle juhitud ka (II järjekorras) noori*).

Töö tähtsus noortele.

Usun meil ei tarvitse peatuda töö, kui noore inimese vaimset arenemist edendava teguri tähtsuse juures. Allakirjutanut on Tallinnas olnud kokku puutumisi tööd ja tegevust otsivate noortega (kellele tööleidmist sageli raskendavad mitmed meil alaealiste kohta maksma pandud töökaitse, tervishoiu, öötöökeelu, koolikohustuse jt. seadused), kes ühel või teisel teel sunnitud kaunis küsitavaile ja noorpõlve seisukohast sageli meeletehlikele sammele.

*) Ainult Tallinna tööbörstil registreeriti I. talvel ümmarguselt 20 000 töötut, kelledest 16–20 a. v. oli: meesnoori 17 (neist oskustöölisi 2%) ja naisnoori 10 (oskust. 3%) protsenti. Intelligent tööjõududena registreeriti 687 nais- ja 500 meesisikut. Neist oli vallalisi (kelle hulgas ka noori ja kes vaid teises järjekorras said tööd) mehi 60, naisi 80 protsenti.

Paljud on pidanud astuma elukutseile, mis sugugi ei vasta noorte huvidele ja ettevalmistusele, mis sageli on noortele ülejõu, tervisliselt kui ka moraalselt kahjulikud. Mõnedki noored on aga tööpuudusel astunud samme, kus neil halvemal juhusel tuleb tegemist teha kohtuasutusega. Ja kas mitte meie linnades suureneva noorpõlve üldise kasvatamatuse (kui mitte ulakuse ja kraadepoisilikkuse!) üldist tõusugi poleks võimalik peatada, kui sellele nüüd sageli tööta logelevale noorsoole aegsasti oleks suudetud anda tegevust ja tööd.

Noorte tööpuuduse ulatus.

Meie noorte töötute maleva suureneb alatasa. Ja mitte ainult linnades, vaid ka maalgi (allakirjutanut on sellekohaseid andmeid ka teistest riikidest). Taludest ja maaperekondadest, kus lapsi tavaliselt enam kui üks, suruvad teised noored end linnades asuvate sugulaste ja tuttavate kaasabil alatasa linnadesse. Eriti aga koolis käind ja haritum maanoorus. Suurendab seda protsessi talutöö kestev mehhaniseerimine. Masinate tarvitusele võtmine ja käsi- ning kodutöö asendamine poekaupadega (Harkus ostab osa talupidajaid leivagi Rotermannilt) sunnib ikka senisest enam külanoori ja käsitöölisi astuma linna töötute ridadesse. Tööbörssidel see linna valgunud noorem generatsioon end harilikult ei registreeri ning annavad need asutused meile linnas asuvate noorte töötute kohta (ka mujalgi) ikka vale pildi. Määrustega mingit filtrit sellele linnatungimisele luua oleks kaunis raske ja võiks seda

linnavalgumist kuidagi tõkestada vaid põhjalikult läbimõeldud haridus- ja asunduspoliitika. On kindel, et meie perekond ja kool igakord pole küllaldaselt suutnud noori kasvatada kodu- ja tööarmastusele. Pole siis sugugi haruldane, et linna töötute peret tihtigi tikuvad suurendama needki noored, kel maal olemas äraelamisvõimalusi. Talu ettevõtete mitmekülgustamisega, suurema intensiivsusega, käsitöö- ja aiatöökohtade, aedlinnade ja aiatöökolooniade asutamisega ja maanoorte oskusliku külje tugevama arendamisega, võiksime tuhandeile tööd otsivaile noortele anda elukutselisi väljavaateid.

Praegu aga liigub linnades tuhandeid töötuid noori („Ühisabi“ andmeil võiks üksi Tallinnas töötute noorte arvu 15—22. a. vahel arvata kolmele tuhandele), kes lõpuks selles elukutseliste töötute õhkkonnas tihti enam ei hooligi palju tõsisest tööst. Sama pessimistlikult häälestatud ja teenistusnäljas on ka meie haritum noorus. Olemasolevail andmeil otsib endale vähemalt pool abiturientest teenistust ja tööd...

Kas sobivad noortele hädaabitööd?

Tavaliselt juhitakse ka noorigi hädaabitööle. On need kohased noortele? Sel kujul nagu neid meil viljeldakse — vaevalt. Noortele vastuvõetavam vorm oleks vast — nagu see juba Lääne-Euroopas levimas ja nagu selleks samme astunud ka Soome valitsus — töökolooniad, kus tööleping sõlmitakse pikemale ajale, kus valitsemas sõjaväelike kord (toit ja riided koloonia juhatuse poolt) ning kus noortele töövabal ajal õpetatakse ka midagi muud. Meie praegused hädaabitööliste malevad aga koosnevad teatud osas tööpõlgajast, milline seltskond pole noortele kuigi sobiv. Tööd ise on primitiivsemat laadi jõupingutuse ega anna noortele võimalusi oskuste omamiseks. Puudub neil loov mõte, töötü kestvale teenistusele, jätkuvale iseseisvusele juhatav siht. Loomulikult ei tõsta niisugune küngaste kaevamine noorte töötaju. Tööd ei võeta tõsiselt. „Hädaabitööd“ rikuivad vanugi, miks mitte noori,“ kaebas allakirjutanule üks selle töö keerises tegelevaid isikuid.

Veere vana elutee.

(Saaremaalt Maasi vallast Taaliku algkooli õpilase Arseni Vinkeli kirjatöö. Joonised sama algkooli õpilaselt Mihail Merilt, 16. a. v.)

Näen teda praegugi: pikk habe, kortse külvatud näole, selg aastate vimmas, teravad silmad suure läiknokaga mütsi all ja kepp, aialine kaaslane, kõvasti pihus.

Nii ta liikus: ikka ühesugune, ikka asjalik ja tõsine. Kuid tige ta polnud. Ei ikka peitses kusagil teiste näojoonte peidus sümptatiseeriv naerujoon, kuigi ta naerda ega naljatada palju ei osanud. Kandis ju aastaid musta kuube ja vaskhaakidega kingi, ainult vana läiknoka asemele tekkis vahest uus.

Liikus ta võrdlemisi palju, hoolimata kõrgest vanadusest. Vist oli see tõuomane aastasadade rahutus, mis teda taga kihutas. „Veere vana tuleb“ öeldi siis. Mitte, et teda haavata, ei, selles „vana“ sõnas peitus pigemini suur protsent aukartust, sest taadil oli tõesti elutarkust. Tühje jutte ta ei armastand, kõneles vaid, milles oli kindel.

Taadis oli midagi, mis meeldis, usun tal oli iseloomu, oli meelesõbbiva saarlase sitkuse

tüübilisi jooni. Vaevalt veel aastakümnete takka nii mäletaksin üksikasju isast-emast,

Näen teda praegugi...

kui Veere taadist. Tunnen nüüdki ta sõnatut hoolitsust: ikka kas lahke tervitus, soe sõna

Mitte ainult tööd, vaid ka
tööoskust.

„Ühisabi“ juure Tallinnas ellukutsutud töökoda noortele töötuile, näitab kolme aasta jooksul selgesti, kui suur ühest küljest noorte tööpuudus, ja teisalt kui väike meie noorte tööoskus. Aeg nõuab kõikjal teadlikku tööd ja tööoskust. Siin pidi aga 70% tööd vajavaist tütarlapsist enne hakkama õppima tööd. Sama on lugu Inglismaal, kus viimastel aastatel noortele töötuile asutatud tuhandeid tasuta endatäiendamiskoole ja kursuseid. Nii on lugu põhjariikides ja Saksamaal, kus niisuguste kutseoskuslike ja praktiliste kursuste ja nendest osavõtjate noorte arv kasvab hiigla sammul (1930. a. 120000, 1931. a. 330800 ja 1932. a. ligi 500000 osavõtjat.).

Võtame oskuste alal kas või aiatöö. Saksamaal oli 1913. a. tomatite all 25 ha maad ja sissevedu peaaegu polnudki. 1932. a., s. o. 19 aastat hiljem, oli aga tomatite all (väikeaedu

mitte kaasaarvates) juba 1515 ha (s. o. 60 korda enam) ja veeti sel aastal Saksamaale sisse veel 12 milj. tomatit. Ühes külvipinna suurenemisega tõusis ka tarvidus. See näitab milliseid võimalusi annaks meilegi, kas või ainult tomatikasvatus. Ent meil kõneldakse taludest, kus kapsaidki ostetakse aastas kolm korda (seemneid, taimeid ja lõpuks kapsaidki!) ning märtsi kuus vaevalt veel suuremas osas taludes leidub aiavilja riitavalt. Ent õunu, marju, maasikaid — rääkimata tomateist — pole meie taludes ei söögiks ega müügiks kunagi olnud ülearu, kuigi meil selleks küllaldaselt maad. Kas pole seegi suurel määral oskuse küsimus?

Mida mõeldakse noorte tööpuudusest
Hollandis?

Kus pesitsevad õieti tööpuuduse algjuured? Kas ainult linnades? Meil puudub selle üle selgus ja mõnelt poolt arvatakse, et maa noortel pole olnud ega nüüdki polevat tööpuudust. See

või õunapaar kusagilt taskusopist: „Säh, Arsi, tõin sulle koal!“ Siis aga otsis ta isa või ema, et nendega vesta. Ja alati algas ta sellest, mis siis parajasti tööks oli:

— „Oras teil tärgand üsna kenast.“

— „Rukis teil hõredavõitu.“

— „Niidil rohuladvad ju kõrbevad.“

— „Teil ju Veskiniit valmis!“ ja nii edasi aasta läbi. Kuulasin teda ikka lapseliku uudishimuga. Mulle meeldis ta hääle mahe toon ja ta sõbralik nõuanne. Polnud see ennastkiitev teiste mahategemine: kajastus siit taadi sügav elutarkus.

2

Sündind oli ta teoorjuse aegu. Ütles selgelt mäletavat aega, mil ema käekõrval istunud Veerele. Mõisahärra määrand nad endise peremehe asemele, kes liiga orjand mõisa kõrval kõrtsi: majad puha lagund ja põllud söödis. Kukkund siis isaga rühmama: künnud karetan põllud, asunud kohendama hooneid. Tõusis rehi, tõusid aidad, pandi aluspalgid uuele elumajale. Sai üks hoone viimased harjamalgad, tehti juba plaane uue alustamiseks.

Raske rühmamine viis isa, ent seda suurema hooga rabas nüüd poeg, Veere Mart, nagu teda kõikjal hütti.

Nii oli Mart teinud kaasa häid ja raskeid aegu — oli jõudnud teoorjusest omariikluseni. Oli tuntud eeskujulikuna talupidajana kogu Saaremaal. Tundis ta ise kõik saare külad ja vist suure osa talusidki. Oli asjatoometusil lugematuid kordi kõmpind linna ja

matkand mujalgi. Oli sageli ööbind kõrtsides ja teinud vahel väikesed tipsudki. Nii ta vestas.

Perekonnale ta end palju ei näinud pühendavat. Liikus viimasei ajal enam linna ja külavahet kuna koduse korra eest hoolitsetesid sulased ja tööarmastaja naine, kes toimetas koduseid ja väliseid töid ning kasvatas lapsigi: poega ja tütart.

Poisski oli mees oma ette. Oli kuulus karjas, hää lestaviskaja ja tõusis esimeste hulka ka külakoolis. Tütar oli noorem, ent lugupeetud talutüdruk temagi ning laupäeviti ja pühapäeviti nähti külapoisse ju sageli kõndivat Veerele.

Lapsed kasvasid, Mart jäi vanemaks: juustesse kogus halle murehelbeid. Muutusid need halli laigulisiks, kui suri naine. Keha tõmbus tal tsipakene enam kütüru ja valgeid karvu tekkis habemessegi. Toibus ta sellestki lõõgist, ent midagi nagu siiski puudus.

Maailmasõja puhkedes kutsuti Veere Ants (nii oli noorperemehe nimi) sõjaväkke ja jällegi lisati uusi laike Mardi juustesse. Kortsud ta näol suurenesid ja ootuse aastad kulutasid pea ju hõbedaseks.

3

Ent Ants tuli tervena tagasi ja seda aega mäletan ka mina.

Mäletan selgesti kui ta koju tulles esimest korda tuli meile. Mäletan üksikasjaliselt ta pulmigi, kuhu olin kutsutud. Tean tal isaga

näib siiski vaid pealiskaudsel vaatlemisel. Ka Hollandi on suurel määral agrarimaa. Seal leidis valitsuse poolt määratud eriteadlaste erikomisjon küsimuse selles osas, mis puudutab maanoori (teised osad käsitasid eriti naisnoorte ja tööstusnoorte küsimusi ning noorte tervislikku seisukorda):

1. Tööpuudus on maalgi haaranud eriti noori vähemalt 15% ulatuses. Ta näitab suurenemise tendentsi ega pole ainult kriisi tulemus, vaid muutub krooniliseks nähtuseks. Selle põhjustajaks on eeskätt talutööde rationaliseerimine ja mehhaniseerumine.

2. Selle vältimiseks tuleb taludes arendada, mõnesuguseid kultuure ning ühel ajal rõhutada karjakasvatust, aia- ja põllutööd.

3. Nende sihtide edukaks läbiviimiseks tuleb maanoorile anda ajakohasemat oskust ettevalmistust. Selleks tuleb algkooli hariduslikku ettevalmistust avardada, seda praktilisemaks ja modernsemaks muuta ning noori ju algkooli kaudu juhtida eeskätt oskuskoolidesse.

4. Koolitööd tuleb massidele laialdaselt tutvustada ning käsitöö ja aiatöö oskuste saamist avardada.

5. Iga hollandi naisnoor peab saama vajaliku ettevalmistuse kodumajapidamises.

6. Külanoorte oskushariduse avardamise kõrval tuleb toetada ja arendada ka noorte enda hariduslikku ja endakasvatustlikku tegevust (lugemislauad, raamatukogud, noorterinid, klubid jne.).

Muudest hollandi eriteadlaste komisjoni ettepanekuist võiks veel mainida: 1) tööstus- oskus- ja majapidamiskooli lähendada koolitöökoja tüübile, kus noored leiaksid praktilist tööd saades oma töö eest ka väikest tasu; 2) riiklikult seisukohalt pidada väga tähtsaks tervisparandust vajavate noorte kiiret abistamist; 3) naisnoori senisest enam juhtida naisnoortele sobivatele erialadele (perenaine, ettekandja, keetja, põetaja, õde) avades selleks suuremal määral kõrgema haridusega erikooli, mille tõttu meesnoorile vabaneb senisest enam teenistuskohti; 4) kogu noorte kasvatust ja hoolitsust juhtida ühest keskkohast ning selles töös panna senisest enam rõhku noorte kasvatustlikule mõjutamisele ja noorte iseloomu arendamisele, milleks eriti kasutada noorte enda organisatsioone.

olnud sõnavahetusi, kuna minija Mardi arvates polnud küllalt virk ega vääriline Veerele. Ent väikene Arno lepitab vanaisa. Usub, et lapselapsest alles saab vääriline Veere pärija, kes vanaisa visadusega asub kord kuivatama jõeäärseid soid.

Läksin kooli. Nüüd küsis Mart meile tules alati, kuidas muu koolis läheb. Vahest eksamineeriski mind: Palju on kuus korda seitse? — Aga seitse korda kuus?

Minu mälestades pole ta kunagi olnud haige ega olnud seda nüüdki. Toimetas kodu ümber: mässas mesilastega, tallitas tubakapeenra, kitkus rohtu, lõikas puid ja tegi mõnda muud. Kunagi polnud ta tegevusetu, kunagi polnud ta kurb. Ent siis hakkas ta tundma hingamisraskusi. Kaebas end minevat allamäge ja hingeldas käies. See tähendavat midagi. Ja tähendaski: vana Mart suruti voodisse — esimest korda elus pikemaks ajaks. Vaevles valudega paar nädalat, kutsuti arstki, ent midagi ei aidand: Mart ei tõusnud voodist enam.

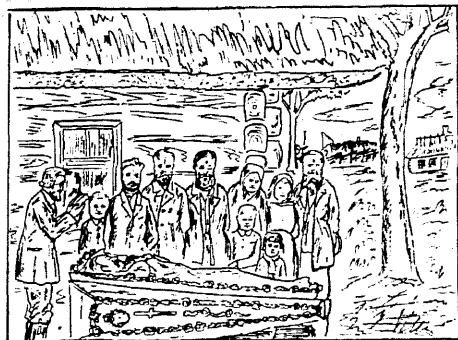
4

Nüüd ta kirstu juures tunnen valu minagi. Süda nii raske — nagu oleks toimund mõni kuritöö...

Sügisene süngus laiutab üle küla, haarab peilisedki. Vares kähistab kuusel, kusagil kurjustab koer.

Loetakse igavesest elust, kõneldakse maa-mulla rahust, toonitatakse taevast jällenagemist...

Kuulen seda kõike vähe. Mõtted fluitavad ja kaovad kuhugi igaviku kõrbesse. Jookseksin selle tühjuse eest, ent jalad nagu ei kannu. Valge kirst ja marmorvalged näojooned pohlavarte raamis, juuks lumivalge! On taatki asunud igaviku matkale?

Nüüd ta kirstu juures tunnen...

Hobused päästetakse, kirst kantakse vankrile, peilised liiguvad kui varjud maja ja vankrite vahet.

Viimati liigub rong. Kirst valendab kauge nendes valgena kriipsuna. Vankrid lokerdavad mudas ja kaovad teekäänaku taha.

Sügisene süngus haarab taas südame. Kas nii siis lõpebki Veere vana, selle nelja põlve tüsedama keskkuju, elutee?...

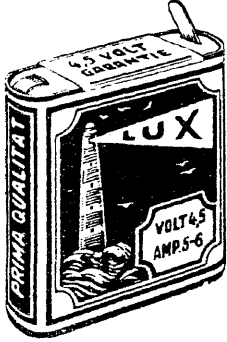
Mida tuleks teha meil?

Usun, vist õige palju. Tundub ju paradoksaalsena meie suurte harimata maatagavarade juures kõnelda tööpuudusest. Küllastades käesoleval suvel üht soome eeskujuliku talu, selgus, et seal 75 ha põllumajandusliku maaga talus vajatakse (aasta läbi arvates) 10 inimese tööjõudu. Talus peeti 32 lehma, 500 kana. Aia all oli 4 ha ja oli seal lisaks aednikule abiks kaks abi-jõudu, ning andvat aed peremehele samapalju tulu, kui muud sissetulekud. Lisaks sellele oli talu seemnevilja kasvatuse tähelepanuväärne. Meie asjatundjate arvates kasutaks meil samasuur talu vaid 5 inimese tööjõu. Siin vaid viibe, mida saavutaksime meie talutööde suurema intensiivsusega.

Vägagi tähtis on siinkohal noortele elulähedaste oskuste andmine, milleks vastavate koolidele, kursesetele, kutse nõuandele, algkooli kohandamisele ja üldse meie kasvatussuunale nii koolis kui ka väljaspoolt kooli tuleks pöörata senisest suuremat tähelepanu. Väga tähtis oleks siin meie oludele kohaste õigete koolitüüpide leidmine. Meie alg- ja keskkoolid on selleks liiga külavõõrad, meie põllutöö- ja kutsekoolid sageli liiga ühekülgsed ja rahvaülikoolid väljaarendamata. Väljaspoolt kooli tehtav kutseline kasvatustöö on aga täiesti sellele riiklikule kasvatustööle kohandamata ja meie maanoorte ringid — nagu need Rootsisi põllumehe kutseoskuse arendamisel etendavad hiigla osa — üksikute poliitiliste mõjusuunade juhtida.

Üksikuis riikides on ka kaitseväge teenistusaega hakatud kasutama meesoorte ettevalmistusena elukutseile. Saksamaal võib kaitseväge lane valida 12 elukutseala vahel, milles talle teenistusajal antakse ettevalmistust. Põhjamaail kasutatakse kaitseväge teenistusaega (nagu see ju osalt toimub meilgi) eriti aiatöö ja metsakasvatuse saladustesse tutvustamiseks.

Üheks puuduseks meil näib asjaolu, et pole õiget keskk kohta, kes neid noorte elukutse, kasvatuse, tööpuuduse, tervishoiu jt. küsimusi üldiselt haaraks ja harutaks, nagu seda sõja järel

Tunnustatud
headuses

LUX saadused,
taskulam-
bi anoodpatareid ja
akkumulaatoridigal
pool saadaval.

**Akkumulaatori
&
elemenditehas**

Konstantin Mühlwerk

Jaama 8, Tel. 306-67
Tallinn.

moodustunud suurriikides (Saksamaa, Itaalia, Venemaa) teevad vastavad noorte ametkonnad. Praegu on need ülesanded killustunud haridus-, kaitse-, põllutöö- ja teedeministrite, töökaitse- ja tervishoiu järelvalve asutuste, haridus- ja hoolekandeosakondade, tööbörside, kesk- kutse- ja põllutöökoolide ning paljude eraorganisatsioonide vahel.

Tulemusena võime konstateerida, et meil noorte kutsenõuanne täiesti lõhkab, et meil hoolimata suurest oskuskoolide võrgust, koolist juba lahkunud noorte kutsehuve väga väikesel määral suudetakse rahuldada (maanaiste keskseltsi instruktoreile olla osalt järjekord nähtud ette üheksale aastale, kuigi neid poole enam ametis, kui riigi poolt ette nähtud ja meeskäsitöö instruktore pole üldse saada!) ning et meie noorte tööpuuduse ja elukutse küsimusi lahendamise vaid euroopalikult eeskujulike keeluseadusiga (mõlliseid tunduvalt kergem välja anda). Ka pole meie algkool end tarvilikul määral kohandanud meie agraarimaa oludele, vaid toimind vaid ettevalmistajana keskkoolile, kuhu ometi 80% õpilasist ei lähe ja 80% sellest unustavad, mida nad õppinud.

Näeme kokkuvõttes, et meil noorte elukutse küsimused ja noorte töötute probleem üldulatuses veel uurimata ning peame ootama meie riigielu juhtidelt sellesse süvenemist. Noorsoo kasvatusküsimusis on vaja kindlaid seisukohti ja sooja südant nende seisukohtade läbiviimiseks.

Suure Siimu sulane.

(Ringmäng Vihterpalust)

Siin käib, siin käib, Suure Siimu sulane auline isand kõigi teiste seas
Mis tahab, mis tahab

Siin tantsib, siin tantsib, Suure Siimu sulane
Siin tantsib, siin tantsib, Suure Siimu neiu

Täname, täname, meie täname!

Ringmäng, (Siimu mäng!) mille viisid ja seletused saadud 1933. a. suvel Liisu Vulkanilt Vihterpalust 83 a. v. Mängu on tuntud koha peal tema noospõlves, Kuna L. V. rootslane — Vihterpalu on Harju ranna rootsi-eesti piirkonnas — tunneb ta mängu ka rootsikeeles, kus tal aga teine viis. L. Vulkanite teada tähendanud Siim jõukat vabatmeest (möldrit), kelle sulane siis teiste ees uhkustanud. Üleskirjutanud O. Matiisen.

Mängu seletus:

Vaba arv mängijaid asub suurde sõõri (ringi), hoides üksteise kätest. Ring hakkab liikuma päripäeva. Liikuma hakates asuvad mõned poisid ringi sisse ning hakkavad siin uhkel kõnnakul — käed rinnal — oma ette väikses ringis kõndima vastupäeva. Ringi sees olevad poisid algatavad nüüd laulu: „Siin käib (kõnnib), siin käib Suure Siimu sulane auline härra (isand) kõigi teiste seas!“ Sellele vastavad ringis olijad: „Mis tahab, mis tahab, Suure Siimu sulane? Auline härra kõigi teiste seas.“ — Poisid ringi sees vastavad: „Neidu tahab, neidu tahab, Suure Siimu sulane, auline härra kõigi teiste seas.“ Selle viimase sõna kestel poisid sõõri sees valivad omale sõõrisolijaist mõned neid, tõmbavad nad sõõri sisse hakates nüüd tantsima valssi, mida kõik saadavad lauluga: „Siin tantsib, siin tantsib Suure Siimu sulane; siin tantsib, siin tantsib, Suure Siimu neiu.“ Lõpetades tantsu lauldakse ühiselt: täname, täname, meie täname! mille jooksul poisid lähevad ringi, kuna neid valivad ja tõmbavad ringist endale uue poisi, astudes ise nende asemele. Uued poisid alustavad nüüd uuesti laulu ja mäng algab otsast päale.

Variant I.

Nagu E. Rahvaluule Arhiivi andmed näitavad, on seda mängu tuntud mujalgi Eestis. Koselt teatab Jüri Harg (1891), et mängu

„Siim“ seatud nii, et kaks mängijat olnud kõrvu ja mõned paarid nende selja taga, kuni rong täis. Siis hakanud viimane paar rongi ümber käima ja laulma:

- Siit tuleb Siim, Siit Siimu sulane, auline isand Teiste kõikide seas.
- Rong: Mis tahab Siim? Mis Siimu sulane? Auline jne.
- Siim: Pruuti tahab Siim, Pruuti Siimu sulane, Auline jne.
- Rong: S...a saab Siim, S...a Siimu sulane, Auline jne.
- Siim: Nii kurvast, nii kurvast, tantsib see Siim
Nii kurvast, nii kurvast, tantsib Siimu sulane.
- Siis alanud laul uuesti kuna rong vastanud:
- Pruuti saab Siim, Pruuti Siimu sulane, Auline jne.
- Millele Siim vastanud:
Nii rõõmsast, nii rõõmsast, tantsib see Siim;
nii rõõmsast, nii rõõmsast tantsib Siimu sulane.

Siis läinud Siim rongi ette otsa ja viimane paar hakanud mängu uuesti päale.

Variant II.

Hallistest teatab J. Jung (1889): „Siimu mäng“. Mängu juures käivad mängijad ümberringi üksteise käest kinni hoides. Siim ja tema sulane seisavad väljaspool ringi ja laulavad:

- Siim: Siit tuleb Siim, siit Siimu sulane, Auline jne.
- Ring: Mis tahab Siim, Ja Siimu sulane, Auline jne.
- Siim: Neidu tahab Siim, ja Siimu sulane, Auline jne.
- Ring: Mis kingib Siim, Ja Siimu sulane, Auline jne.
- Siim: Pärja kingib Siim, Ja Siimu sulane, Auline jne.

Ring: (lükates Siimule ühe neiu);
Siit saab Siim, ja Siimu sulane,
Auline jne.

Siim: (tantsides):
Nii rõõmsast tantsib Siim ja Siimu
sulane, Auline jne.

Laulu korratakse jälle kuni viiendama sal-
mini. Kuuendamat salmi laulavad ringis oli-
jad:

Ei siit saa Siim, Ei Siimu sulane,
Auline jne.

Siim: (tantsib ainult sulasega):
Nii kurvalt tantsib Siim, Ja Siimu
sulane, Auline jne.

Variant III.

S a n g a s t e s (A. Meiesaar 1927) tuntakse
mängu: „Siimani võtmine jõulu aal.“

Lätt, lätt Siimani selli,
;: Lätt, lätt perelilli äära,
Lätt, lätt silepuu nailla ;:

Kos lätt Siimani selli? lätt, lätt jne.

Riiga lätt Siimani selli jne.

M's sinna Siimani selli jne.

Pruudi perrä Siimani selli jne.

Pruut kotun Siimani selli jne.

Näytä vällä Siimani selli jne.

Ei näytä Siimano selli jne.

Melle nii Siimani selli jne.

Kiuste võta Siimani selli jne.

Mis kuis Siimani selli jne.

Ära kius Siimani selli jne.

Refräänis (ja vastavalt tekstis) lauldakse
enne jõulu:

Tulõ, tulõ Siimani selli;

pärast jõulu:

Lätt, lätt Siimani selli.

A. M.

Plekitööstus

G. LINHOLM

TALLINN, VANA KALAMAJA 32

TELEFON 439-93

**Suurim ja täielisem sisse-
seadelt omal alal Eestis.**

Valmistab

kõiksugu artikleid valgest ja
trükitud plekist.

Kõrgeimas headuses.

Hinnad mõõdukad.

OLÜMPIA RINDELT

Mõtteid noorsoo kehalise kasvatuse alalt.

Varakult alustada ja hoogsalt alus-
tada, see on arvatult tagajärjekam.
kui ootama jääda, et kord taevast kuk-
kub meile mõni Nurmi.

Viimasel ajal on rohkesti olnud kõ-
net spordi suurvõitudest. Ühtaegu on
spordihuvised seotud eelolevate olüm-
piamängude ettevalmistamise küsimu-
sega. Varemattel aegadel olümpiamän-
gud kõitsid peamiselt ainult sportlas-
konda. Nüüdseks on aga huvi olüm-
piamängude vastu kasvanud sedavõrt,
et iga võit või kaotus olümpiamängu-
del on kogu rahva osa, iga noor ja va-
na kas rõõmustab või pettub.

Meie omas väikeriigi olemuses ei saa
juhtumõttena võtta seda, et üks, kes
olümpiamängudel võidab kõiki, on roh-

kem väärt kui sada sitket sportlast
kodumaal. Kuid selleks, et meil oleks
sadasid, on meil vaja üksikuid, kes
võivad minna maailma võitma. Kui
meil praegu on jälle usku meie sport-
likesse võimeisse, siis seepärast, et
meil suvel oli neli poissi, kes suutsid
minna maailma parimatega sülitsi ja
võita. Suured võidud õhutavad ja kut-
suvad.

Varakult alustada ei tarvitse tähen-
dada kahe-kolme aastast valmistumist
olümpiamängudeks, vaid varakult alus-
tada tähendab ka noorena ja õieti alus-
tada. Meie noorsoo kehalise kasvatuse
küsümuse üle on tüütavalt piike mur-
tud ja ikkagi väikeste tulemuste pin-
nale jäätud.

**MAITSERIKKAD
PILDISTUSED**

KUNINGA 1

ATELJEE AVATUD: K. 9-5. PÜHAP. K. 11-2

Noorsoo kehalise kasvatuse süsteemaatiline tegevus võib või saab algada koolipõlves. Kuid koolipõlv, ajajärk, mil põhjanev tähtsus kogu isiku kehaliseks arenguks, parema ja kiirema kehalise kujunemise aeg, on meil nigela kehalise kasvatuse korralduse juures mitte kuidagi moodsa kehalise kasvatuse nõudeid rahuldav. Üks võimlemistund nädalas ei tasakaalusta ometi pingil istumise ja vaimse pingutuse deffekte. Eesti võimlemisõpetajate käes on suurimal määral Eesti noorpõlve kehaline kasvatus. Võimlemisõpetaja ülesanne loomulikult ei ole leiutada parimaid võimlejaid. Kuid ei saa unustada, et võistluselement ei tohiks puududa üheski kehalise kasvatuse tunnis.

Meie sportorganisatsioonidele on ette heidetud, et nad liialt rõhutavad suursportlaste kasvatamist ja unustuse jätavad sportliku järeltuleva põlve eest hoolitsemise. Siin aga peakski peituma sportorganisatsioonide suur sotsiaalne ülesanne — enda ümber koguda ja kehakultuurile võita noorsugu. Kui ka meie koolide kehaline kasvatus on soovida jättev, siis on töö koolides ikkagi enam kui mitte midagi. Kuid võetagu arvesse, et algkoolist keskkooli läheb vaevalt veerand õpilastest. See kolmveerand, kes koolist läheb ellu, — kes hoolitseb selle osa noorsoo kehalise kasvatuse eest? Kui me spordiseltsid aina loodavad koolile ja koolidest otsivad omale järeltulevat sportlaspõlve.

Kuid meie sportlik organisatsioon praeguse majandusliku surutise all vaevalt saab suurejooneliselt minna

kogu noorsoo kehalise kasvatuse rindele.

Meil on teatud ringkondadest liikuma pandud kehalise kasvatuse riigistamise mõte. Vastav ajakohane seadus peaks reguleerima kogu noorsoo kehalise kasvatuse. Millal see mõte kord teoks saab, on lahtine küsimus. Esialgu tuleb meil ikkagi jääda lootma kooli ja seltside töö intensiivsusele. Kooli kehaline kasvatus vajab reformi. Meie kool kehalise kasvatuse alal on jäänud maha kõigist kultuurrahvaist. Võetagu näitena või Saksamaa, kes seniõlematu intensiivsusega valmistub 1936. a. olümpiamängudele. Saksamaal on koolis kuni 6 kehalise kasvatuse tundi nädalas ja õpetajadki on suured meistrid omal alal. Meie võimlemisõpetajad on osaliselt tunnustanud reformivajadust.

Rünnakut tuleks alustada kogu seltskonnal, et tekiks tugevamat tõmbetuult meie avaliku elu juhtide arusaamises, kellest oleneb meie noorsoo kehalise kasvatuse korraldus. Peame lootma ka võimlemisõpetajate enda meelemuutusele, kuna suur osa neist oma tööd võtavad vaid palgatöölistena.

Suur on puudus tegelike töömeeste järgi spordi alal. Puuduvad spordiinstruktorid, kes koos tegeliku spordiõpetusega teeks ka organiseerimistööd ja propagandat kohapeal. On juba ammu seatud üles nõue, et vähemalt igas maakonnalinnas peaks asetsema organiseerimisvõimeline instruktor. Aeg pole enam sarnane, et vähese ettevalmistusega isiks suudaks rahuldavat korda saata spordiõpetuse alal. Need ajad, kus asjasthuvitatud isik Lauri Pihkala „Spordiõpetus” käes, võis enda ümber koondada poistejõugu ja olla nende „treener”, on lähema mineviku ajad. Praegu lahendab juba pea iga poiss mitmesuguste stiilide iseärsus ja teab peast kõiki suursaavutusi ja suurmeistreid. Vaid ettevalmistatud isik võib olla praeguse noorsoo autoettevõtte juht spordi alal. H. N—k.

Hää raamat, parim sõber.

Päevad lühenevad, ööd pikenevad: jõuab sobivaim aeg lugemiseks. Juhime eriti kõigi „Eesti Nooruse” sõprade tähelepanu hääle raamatule ning avaldame siinkohal lugejaille hra A. Sibula, Tallinna linna keskraamatukogu juhataja koostatud uemate ilmunud populaarteaduslike raamatute loetelu, mille kohaselt teadusesõpradele neid töid soovitamise hankida raamatukogudele, lugemis- ja õpiringidele ning iseendale.

Hää raamat ei vanane!

Üldteosed.

Toimetused.

Üldteoste hulgast olgu eeskätt mainitud:

Eesti entsüklopeedia. Redaktsiooni-toimkond: R. Kleis, P. Treiberg ja J. V. Veski. Tartu, „Loodus”. Hind etetellides 23 krooni köide. Ilmub 8 köidet.

Seni on sellest hästi toimetatud ja ilusasti väljaantud rikkalikust teadmete kogust ilmunud 18 vihku. Igale noorele ja vanale tarvilik käsiraamat.

Fr. Puksov. Eesti raamatu arengulugu. Tallinn, Eesti Raamatukoguhoidjate Ühing 1933. 187 lhk. Hind 3 kr.

Autor annab alul lühikese ülevaate kirja ja trükikunsti arengust üldse ja käsitleb siis põhjalikult trükikunsti arengut, raamatute levitamist ja raamatukaubandust Eestis. Huvitav uurimus. Soovitav kõigile raamatu sõpradele.

Eestikroonika 1932. Tartu, Eesti Kirjanduse Selts 1933. 115 lhk. Hind 1 kroon. (Elav teadus nr. 16).

Raamat annab lühikese ülevaate 1932 aasta tähtsamaist sündmustest ja saavutustest. Rohkesti faktilist materjali.

Usu, mõtte ja kasvatusteadus.

Neilt aladelt on käesoleval aastal seni ilmunud rohkesti raamatuid. Laiematele hulka-dele, eriti noortele, võiksid ja peaksid huvi pakkuma:

Fr. V. Foerster. Oskaelada. Raamat poistele ja tüdrukutele. Tartu, Noor-Eesti 1933. 134 lhk. Hind 2 kr. 40 snt.

Autor jutustab isetegevusest, enesevalitsemisest, harjumustest, enesetunnetamisest jne. püüdes selle juures näidata õiget elusihiti ja õpetada elama. Kirjutatud lihtsalt ja südamlikult.

O. S. Marden. Elusaladus. Tartu, Noor-Eesti 1933. 148 lhk. Hind 2 kr. 75 snt.

Raamat püüab selgitada õilsat iseloomu ja näidata neid omadusi, mis vajalikud suurte tegude kordasaatmiseks. Kergelt loetav.

A. Elango. Lapsepõlv ja iseloom. Väikelapse vaimne areng ja kodune kasva-

tus. Tartu, Eesti Kirjanduse Selts 1933. 112 lhk. Hind 1 kr. (Elav teadus nr. 14).

Autor valgustab inimarengu põhiseadusi, lapse vaimset arengut ja selle mõjustumist kasvatuse kaudu.

A. Kurvits. Enesearendus ja edasiõppimine. Tartu, Eesti Kirjanduse Autor selgitab asjalikult enesearendamistöö tähtsust, ühesandeid ja selle töö praktilist rakendust.

Neile, kes huvi tunnevad astroloogia vastu ja sellega lähemalt tutvuneda tahavad, olgu märgitud järgmised raamatud:

H. Sepasaare. Horoskoop. Planeetide mõju inimsaatusel. Tallinn, Mutsu 1933. 50 lhk. Hind 1 kr. 40 snt.

H. Sepasaare. Taevatähed ja inimese iseloom. Astrooloogilised põhitüübid inimese iseloomu tundaõppimiseks. Tallinn, Mutsu 1933. 48 lhk. Hind 1 kr. 40 snt.

Mõlemad teosed kergel ja lihtsal keelel kirjutatud.

A. M. Vittlich. Astroloogia käsiraamat. Matemaatilisel täpse sünnihoroskoobi arvestus. Tallinn, autori kirjastus 1933. 61 lhk. Hind 2 kr.

Nõuab ettevalmistust ja matemaatika tundmist keskkooli kava ulatuses.

Ühiskonna- ja õigusteadus.

Siit vääriavad mainimist kolm raamatut:

Eug. Maddisson. Parlamentarism ja Eesti põhiseadus. Sissejuhatus poliitikasse. Tartu, Eesti Kirjanduse Selts 1933. 104 lhk. Hind 1 kroon. (Elav teadus nr. 17).

Ed. Laaman. Demokraatia ja dik-tatuur. Tartu, Noor-Eesti 1933. 123 lhk. Hind 1 kr. 45 snt.

N. Kaasik. Rahvasteliit. Tartu, Akadeemiline Kooperatiiv 1933. a. 162 lhk. Hind 2 kr. 75 snt.

Täielik ülevaade Rahvasteliidu korraldusest, tegevusest ja temaga seoses olevaist organisatsioonidest.

Keele- ja kirjandusteadus. Kunst.

Joh. Aavik. 20 euroopa keelt. Tartu, Istandik 1933. a. 122 lhk. Hind 4 kr. 50 snt.

Siin annab lugupeetud keeleteadlane 20 euroopa keele häälendamise reeglid. Vajalik käsiraamat igale ajakirjanduse ja tõlkekirjanduse lugejale, kes tahab õieti häälendada võõrkeelseid sõnu.

Elmar Muuk. Väike õigekeelsuse sõnaraamat. Tartu, Eesti Kirjanduse Selts 1933. a. 458 lhk. Hind 2 kr. 50 snt.

Hädatarvilik käsiraamat kõigile, kellel eesti keelega tegemist. Sõnastik ja keelereeglid.

M. Kampmann. Eesti Kirjandusloo peajooned II. Romantiline vool. Kolmas ümbertöötatud ja kirjandusteaduse uematele seisukohtadele kohandatud

trükk. Tartu, Eesti Kirjanduse Selts 1933. a. 260 lhk. Hind 3 kr. 50 snt.

Vana tuttav käsiraamat kirjanduse alalt uues põhjalikus ümbertöötuses, mis tema väärtust märksa tõstab.

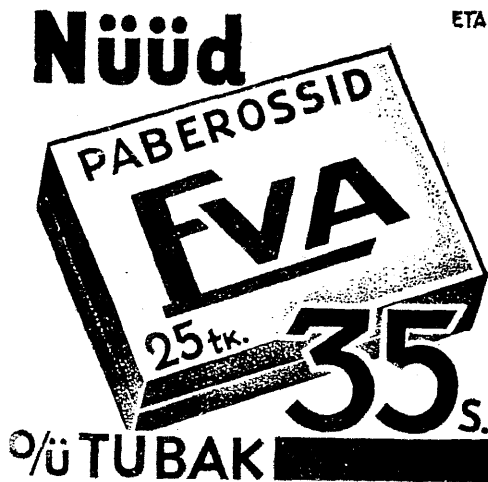
Teatri tegelaste tähelepanu olgu juhitud järgmistele neile tarvilikkudele ja kasulikkudele teostele:

Voldemar Toffer. - Maskjumes-tus-õpetus. Tallinn, Mutsu 1933. a. 144 lhk. Hind 3 kr. 50 snt.

A. Tuurand. Praktiline väikelava tüüp. Tehnilisi näpunäiteid maateatrite näitelavade sisseadmiseks I—II. Tallinn, Mutsu 1932.—1933. a. 59 lhk. Hind 1 kr. 20 snt.

B. Kangermann. Väikelavade-reshii küsimus. Juhiseid ja näpunäiteid väikelavade näitejuhtidele. Tallinn, Mutsu 1933. a. 35 lhk. Hind 60 snt.

(Järgneb).

Maanoorte mõtteid.

Vaeküla põllut. koolis korraldatud üleriiklike kõnevõistluste kõnelejate Elmar Kukke (Otepäält) ja Gust. Dubergi (Paliverest) k. kokkuvõtteid.

Seltskonnategevusest maal.

Seltskonnategevusel maal on suuri ülesandeid, milliseid ei aseta ükski ametlik asutus ega ettevõtte: seltskonnategevus on seltskonnakasvatuse. Isiklik ausus, kõrge moraal, teise hindamine, rahvastunde sügavus ja ühiste majanduslikkude hüvede kättevõitmine võivad olla ainult pineva seltskondliku tegevuse tulemus, milline peab algama perekonnas, jätkuma koolis ja seltskonnas nii linnas kui maal.

Kahjuks jätab seltskondlik elevus meil, eriti aga maaseltskonnas, isikliku jonniga ja pisikeste parteilikkude killustuste tõttu paljugi soovida.

Mulle tundub, et meil sageli puudub õige alus seltskondlikuks tööks — puudub õige kasvatus kodus ja koolis. Meil on liiga palju perepoegi — peretütreid, liiga palju abituriente — korporante, kes sageli liigselt linna õhku sissehinganud, ning „kõrgemate” vildakate eelarvamistega vaatavad muule küla noorsoole ja nende seltskondlikule tööle. Neil puudub õige kasvatus, neil puudub tõsine kodu ja koduümbruse armastus, mida neile oleks pidanud sisendama kool.

Selle vildaka vaate üheks tufemuseks on ka meie suur seltside uputus, milliseid praegu asutatakse sageli isiklikust jonnist. Sageli asutatakse ringe ja ühinguid, mis pole sugusi hädavajalikud ega haara kohalikke huve laiemal määral. Tean enda ümbruskonnas „näitekunsti ühinguid” ja „moodsa tant-su ringe”, millistel küll oma väike osatähtsus, ent mitte niisuur, et see võiks nõuda seltsi asutamise ja arendamisega seotud energiat. Külapoisist vaevalt saaks parketi lövi ja kogu küla inimesi ei saa ometi arendada häädeks näitlejaks.

Kust peab tulema paranemine?

Maanoorte ringid ja meie noorus.

Maad valdab praegu seltskondlik tühimus. Rühivad vaid veel üksikud. Haarab see loidus ka noorust, seda enam, et seltskondlik töö maal huvide languse, kõrgete lõbustus- ja muude maksude tõttu muutunud kaunis situutsuks ja noored selleski surutud sageli kõrvalise pealtvaataja ossa. Tikub taas loikkama simmanikkultuur.

Aeg nõuab uusi algatusi, uusi töövorme. Üheks niisuguseks on ka teadlik teotsemine maatulundusalal nagu niisuguse omapärase maanoorte täienduskooli endale loonud põhjamaa agraarriigid (ja Ameerika) maanoorterin-gide (klubide) näol. Seal on nad kujunemas suureks noorte isetegevusele põhjenevaks oskuste kutsekooliks maanoortele.

Meilgi on see liikumine levimas maanoorte-ringide (Saaremaal), maatulundusklubide ja ÜENÜ osak. juures teotsevate maatulundusharu näol, kuigi liikumisel veeli puudub suur joon.

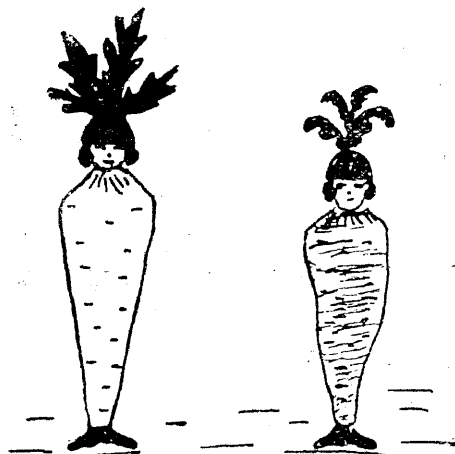
Tähtis on põhjalikult läbikaalutud töökava, milline koontatakse talvele ja suvele. Selline kaua ettekatsetud töödistsipliin paneb põhja isetegevuslikule tööhuvile ja hoiab ettevõtete ebaõnnestumise eest. Vahelduvad õpingud, praktilised tööd ja seltskondlik lõbu. Tegevuse pearõhk on juhitud kutsealalisele oskusele, mida omandatakse võistluse põhimõt-tel. Väga tähtis on ka muidugi hääl juht. Neil oma töös saadud kogemusel ongi suur eflu-line väärtus ja kroonivad seda tööd tavaliselt võistlused, nähtused, noortepäevad.

Sihid on õiged ja õilsad. Tuleks vaid soovida, et niisugused klubid, ringid, harud (hääd- de juhtedega muidugi!) tekiks meil igas val-las, külas, igas noorteorganisatsioonis.

Kahe porgandi dialoog.

(Ettekantud Mellersta ja Warbergi maanoorte ringide näitusel Hallandis, Rootsis 24. IX. 1955. a.)

J. U. F. Bladetist eestistanud A. M.

Riietus: papist, kaetud kollakaspunase ja peaehe roheline krepp-paberiga. Lava võimalikult roheline. Porgandid asetada nii, et jalad ei paista.

Porgand A. (iseteadlikult) kõrgekasvuline, sale, ilusa punakollase värvivarjundiga, suureleheline peaehe.

Porgand B. (kartlikult) väiksem, kriibulisem, mullasem, roheline pealehed väiksemad ja allapoole rippuvad.

A. Ei noh, keda ma näen! Tere! Miks nii porine, kohmetu ja külmand? Milline sa väljanäed!

B. Tere, tere! Pole ime, et olen niisugune. Pole see minu süü. Teaksid sa, mida olen läbielanud.

A. Mida sa õieti läbi elasid? Oli ju küll soe suvi.

B. Jah, räägitakse, et ma olla sündind ilusal mail, kuid minu mäletades polnudki ta nii ilus.

A. Mis mais? Õige porgandi elukäik algab aprilliga, nagu minul. Ainult neile, kes aprilliga algavad, on suvi ilus ja soe.

B. Jah, võib olla, aga mind oli lisaks sellele pandud paigale, kus mul jalad hirmsasti külmetasid.

A. Näed nii küll välja. Kuidas su käsi seal siis käis? Said sa toitu küllaldaselt?

B. Jah, veidi, kuid ühekülgne see oli küll: vaid vosvorhappeid. Köht oli tühi ja lahjaks jään.

A. Või nii. Mina sellevastu ei saa nuri-seda. Jalgealune oli soe ja läbikaevatud ja toidu eest oli peetud hästi hoolt. Suvel kasutati korralikult ja lisati einet ülevaltpooltki. Kosusin hästi.

B. Ent mina, kiratsesin paar kuud siis oli läbi. Lehekirp tuli kallale ja tahtis elu võtta.

A. Ja midagi ei tehtud, et aidata sind?

B. Ei, mida siis sel puhul teha saakski?

A. No, kas sa pole kuulnud pritsimisest ja nikotiinist? Ka mulle tulid nad lehtede kallale, kuid sain siis ühel suvehommikul suurepärase supluse ja kahjurid kadusid kohe.

B. Ei niisugust asja ei näinud mina ega mu naabridki.

A. Nii, naabrid? Oli neid palju?

B. Oli neid liigagi. Alguses oli meid kolm ühel kohal. Lõpuks pääsesin üle neist. Hääd elu mul igatahes naabritega polnud.

A. Ei, mind ei tülitanud keegi. Meil oli ruumi kõigil. Olime kõik omavahel suured sõbrad, ulatasime vaid lehtedega tervitama teineteist — tülitajaid meil polnud, need viidi kohe ära.

B. Või nii. Kuid meid piinasid veel igasugused võõrad elukad, ilmatusuured koletised. Ootasime, et perenaine viiks nad mujale, kuid kadus nädalaid, enne kui ta viimaks tuli.

A. Ah, kui hoolimatu! Minu oma teretas mind ja minu sõprugi iga hommikul. Kõik koletised kukkusid kõpla ees.

B. Säärast riistapuud nägime meiega üks kord suve jooksul.

A. Nähes sind ja kuuldes su elulugu, ei tea kas naerda või nutta. Sümpatiseerid mulle, kuigi ma ei saa end võrrelda sinuga.

B. Oled vist küll rootsi porgandite ideaal? Näed küll niisugune, et sarnaseid vist pole palju. Rahvaski näib sind siin vahtivat.

A. Noh, ära sinagi nii kurvasta, on siin neidki, kes mind ei märka.

B. No kuule praegugi kiidab sind siin keegi.

A. Ja, kuid mitte ainult mind: ta räägib meie tervishoidlikust tähtsusest. Iga rootslane teadvat, et porgandi olla tervislikumad oma A, B ja C vitamiinidega.

B. Olen kuulnud sellest minagi, et iga inimene, kes süüa porgandi päevas, ei karta kunagi reumat ega muid haigusi. Mine tea!

A. Ei noh, selge on, et porgandid evivad suure tähtsuse rootsi rahva majapidamises. Ongi neil inimesil palju eri viise niisuguse uhke porgandi kasutamises, nagu mina olen. Oled sa kuulnud, näiteks midagi porgandi marmelaadist?

B. Ja selleks sul on väljavaateid?

A. Ja nüüd nad korraldavad näitusigi. Ammuks see oli kui porgandeid propageerima hakati. Ja usun sinusugused varsti ei pääse näitusilegi.

B. Nii see on. Kas ei saaks ma end peita sinu varju?

A. Ei see ei lähe. Minu kasvataja on maanoorte ringi liige, ja me kõik oleme varustatud tema, s. o. meie ringi kaubamärgiga. Meid sorteeriti kaua ja sina määriksid meie kaubamärgi hää nime.

B. Ja aga miks nad siis minu siia töid? Mingi tähendus peaks minulgi olema!

A. Küllap vist. Arvan, et sind selleks siia pandi, et sa mõnele noorele ja mõnelegi rootslasele pead näitama, kuidas mitte ei pea kasvatama porgandeid.

David Nilsson.

NOORSOO TÖÖMAILT

ÜENU Kaiu osakonnast.

Kaiu ÜENU sai tuttavaks oma maadlus-spordi harrastusiga. Harrastatakse seda ala siin praegugi. Igal nädalal on oma maadlus-mati ja poksitreeningu päev, kus spordiinstruktor hra Kukkk sagedane külaline. Parimaid tra õpilasi on Niglasson ja Vinkel. Esimene käis Soomeski ja teisest loodab hra Kukkk Eesti maadlusmeistrit omal alal.

Hinnatakse ka kergejõustikku. Möödunud suvel korraldati kaks rohkearvulise osavõtuga võistlust, kus parimaks kergejõustiklaseks osutus Paul Ruudi, kes omas spordiharu rändkuju ja kes loodab kaitsa seda kolm aastat järgimööda. Kuigi terve rida noori ähvardavad tulla esikohale. Hangitakse ühtlasi sport-särke ÜENU märgiga. Võrkpallis võitis Kaiu Kuimetsa 15:5 ja 15:10.

Kirjandusharu korraldas kohtu „Jäljetu haa“ üle ja lavastas O. Venti moraali-kohtu-protsessi: „Röövitud suudluse.“ Ilmus aegkiri: „Noorte Püüded“, mille ilmumises praegu kolme toimetaja elukoha muutmise tõttu seisak.

Omakultuurharu korraldas jüriöö mälestus-õhtu, kus esinesid kõnedega nrsl. J. Kreek Hõimla ÜENU-st ja kohaliku algkooli juhataja E. Kalnin. Osakond võttis oma laulukooriga ja tegelastega osa Maitra sõja 75. a. mälestuspidustusist.

30. juulil võeti osa III Lõuna-Harju noortepäevast Inglistel ja tuleval aastal minnakse IV noortepäevale Põlli ja Varbolasse.

1. oktoobril külastas Kaiulasi MNL. Tallinna osakond väärika eeskavaga. 5. novembril toimub siin karskuspäev karskusjumalateenistusega.

1. novembril avati kohaliku vallamaja juures lugemislaud, kuhu paljud toimetused saatsid maksuta ajalehti. Leiduvad kõik päevalehed ja tähtsamad ajakirjad.

On kavatsusel käsitöö kursused nais- ja mees noortele kodutööstuse edendamise mõttes.

Hääd töötahet kõigile talviseks hooajaks.

E. VEDEMANN.

RIISIPEREST.

Sügis oma „meeldivustega“ on meilegi jõudnud. Külmu tuul peksab viimaseid varisend lehti, musta ja sitket pori pakitseb igal pool. Meie „spordiväljal“ pole enam odalooimist ega palli mürtse ja noored on kogunenud kirjandusharru, käsitööringi ja mujale. Harrutatakse ja kavatsetakse palju, koosolek toimub koosoleku järele. Tahame teha teadlikku sihi- ja järjekindlat tööd.

Soovime kõigile noorsoo!asile, kes taotleavad sama — jõudu vaimlise töö viljelemise hooajaks.

**Tallinna ja Tartu näitustel
kõrgema auhinnaga — suure kuld aurahaga
kroonitud paberossid**

MIKAADO-EKSTRA

25 tk. — 35 snt.

**Maitsvamad ja aromaatisemad paberossid.
Alaliselt muutmata headuses.**

Tubakavabrik H. ANTON & Ko.

Oktoobri 21. korraldasime siin „Hõimuõhtu”. Mõningail ettetulnud põhjusil — haigused — toimus õhtu küll väiksemas mahtsabis, kui see sellele õhtule kohane. Koos olime vaid noorsoolased. Ent huvitav õhtu tuli siiski. Nrs. A. Meikop kõneles meile hõimuküsimusist ja äsja lõppend soome matkast, mis kõiki väga huvitas. Esitati soome rahvatantse ja mängiti soome noorsootegelase Santeri Alkiö näidendit: „Saagu, mis saab! Näidend läks koduselt, kuid siiski väga hoogsalt ja huvitavalt. Hõimuõhtu lõppedes oli kõigil soe ja armas tunne. Korraldame tuleval aastal hõimuõhtu suurejoonelisema ja soovitame teistelegi seda teha.

Noorsoolasi Riisiperest.

RAKVEREST.

Pühapäeval, 5. novembril toimus Rakvere rahvamajas ÜENÜ Rakvere osakonna avamiskoosolek. Kokku oli tulnud noori 40 ümber eesotsas vana, kuid noorehingelise kirjaniiku Jakob Liiviga ja tema poja, õpetaja Arnold Liiviga.

Huvitava ülevaate noorsootöö ülesannetest ja sihtidest andis A. Meikop Tallinnast. Uhel häälel otsustati asutada ÜENÜ Rakvere osakond.

Juhatusse valiti hrad Tinnori, Suurman, Johanson, Neudori, Martinson ja preilid Kiisel ja Pärn.

Tegevuskava üksikasjalik väljatöötamine jäeti juhatuse ja järgmise koosoleku asjaks. Kavatakse teotseda kontaktis Rakvere ümbruskonna osakondadega.

Lõpusõna koosolekul ütles soojasõnaline Jakob Liiv rõhutades rahvusliku mõtlemisviisi ja rahvusliku suuna maksmapanemise vajadusest meie noorsoos ja meie kultuuretus. Meeleolu oli kõigil soe ja näib, et teohimuline Rakvere noorus oma organisatsiooni ellukutsumisega on astunud vajaliku ja õige sammu. E. M.

ARUKÜLAST.

ÜENÜ Aruküla osakonnas on sügise tülles alanud hoogne töö. Tahetakse saulukoori tõsta 80 liikmele. Korraldati 5. novembril karskuspüha, korraldatakse 12. novembril kirjanduslik kohus Tammsaare „Tõe ja õiguse” I jao üle. Sportiist treeningut korraldama sõidab Sp. Keskliidu treener A. Klumberg. 22. nov. on suuremad rahvuslikud maadlusvõistlused. Noorteharu poolt korraldatakse I. algkooli õpilaste õhtu ja kirjanduskirubi poolt huumori õhtu. Tehakse eeltööd võõrapäraste nimede hoogsaks eestistamiseks tuleval aastal.

Pärnumaa noored Pärnu näitusel.

Pärnumaa maanoorte organisatsioonidest esinesid möödunud Pärnu näitusel kuus maanoorte ringi ning seitsmes algkooli õpilaste noorte aiandusring. Nimetatud ringid esinesid peajasjalikult aianduse alal. Peale aianduse oli väljapandud ka söötjuuri, väetuskatsed, kõrsvilju, suhkrunaerist, sordi võrdluskatsed jne.

Kõrgema auhinna ning diploomi üldaurahale ja 20 kr. autasu omas Seliste Noorte Põllumajandusklubi oma koguka ja mitmekülgse väljapaneku eest.

I auhinna rahalise autasuga omandasid Rannametsa Noorte Põllumajandusklubi; Are Hariduse Seltsi Põllumajanduse ring; Häädemeeste Noorte Maatulundusklubi ning Seli algkooli õpilaste Noortering.

Kõnevõistlusel, — teemil „Maanoore ülesanded külakultuuri arendamisel” — tuli esimesele kohale Aleksander Jansen, Seliste Noorte Põllumajandusklubist. A. M.

TEATEID.

Meie noorema kunstnike generatsiooni esiründajaid ja „Eesti Nooruse” sõpru, kunstnik Eric-Adamsen ehk Adamsen-eric, raputab taas kodumaa tolmu jalga-delt ja siirdub sedapuhku Kreekamaale, peatudes ka Rumeenias ja Bulgaarias, kust on lubanud meespidada meie ajakirja. Soovime sellele andekale maalijale, teravale sulemehele ja rahutule matkajale vaheldusrikast reisi.

Seliste noorte sügisest tööst

Seliste Noorte Põllumajandusklubi (Pärnumaal) võttis hiljuti oma tegevuse kavasse koduümbruse kaunistamise küsimuse. Koduümbruse kaunistamise korraldus kavatakse läbi viia plaanikindlalt ning põhjalikult. Esimesena korraldatakse juba käesoleval kuul kohaliku rahvamaja ümbruse plaanikindlalt kaunistamine.

Lähemal ajal on klubi pidu ühes kõnevõistlusega, teemile: „Koduümbruse kaunistamine maanoorte kohus.” Käesoleval sügisel algab peale ka klubi liikmete omavaheline tegelik koduümbruse kaunistamise võistlus, mis kestab esimeses järgus üks aasta. Töökavad seatakse kokku kohapeal talus asjatundjate kaasabil ühes võistlusest osavõtjaga.

Viimasel koosolekul otsustati osta klubi album, kuhu paigutatakse kõik pildid klubi eluavaldustest. Nimetatud albumis leiaksid aset ka pildid, mis saadud teistelt noorte organisatsioonidelt.

Klubi sai hiljuti peale lipu ja rinnamärgi ka oma hümni. A. M.

Seliste Noorte Põllumajandusklubi meesliikmed kohaliku rahvamaja ümbruse kaunistamise töö, kuusehekki istutamas.

Pärnumaa noorte keskkorraldus.

Möödunud suvel oma esimesel kongressil otsustasid Pärnumaa maanoorte ringid aluse panna omavahelisele koostööle s. o. asutada Pärnumaa Maanoorte Ühendus. Kongressil valiti ajutine juhatus, kes välja töötab kodukorra ning kokku kutsub veel samal aastal järgmise kongressi.

Teine kongress peeti Pärnu näituse päeval, — samuti Pärnus, kui maakonna keskus! Nimetatud kongressi ülesanded olid rohkem vormiliste laadi, sest alles nimetatud päevast algas Pärnumaa Maanoorte Ühendus ametlikult tegevust. Kongress võttis vastu ajutise juhatuse poolt välja töötatud kodukorra ning määras kindlaks eeloleva aasta tegevuskava. Ühtlasi valis juhatuse kuhu kuulvad: esimees August Murd, (Seliste Noorte Põllum. klubi juht); esimehe abi Karl Jürgens (Seliste Noorte Põllum. klubi esimees); kirjatöimetaja Elmar Nugis (agronoom, Pärnu maak. konsulent); kassahoidja Jaan Laos (jaoskonna konsulent) ning kirjatöimetaja abi Simson (Rannametsa klubi juhatuse liige).

Kongressi otsuse kohaselt annab ühendus välja ka omavahelist ajakirja „Maanoorte Elu“, mis ilmub tarviduse järele, kuid rohkem kroonika ilmet. A. M.

Uusi ÜENU osakondi on kutsutud ellu (peale „E. N.“ 9. numbris mainitute):

Vigala, 5. 9. 33. a., Vigala vaksal, Läänemaal. Sutlepa, 8. 10. 33. a., Sutlepa ag., Läänemaal. Kurenurme, 8. 10. 33. a., Kurenurme ag. Võrumaal.

Kohtla, 8. 10. 33. a. Kohtlas, Virumaal. Ohekatku, 21. 10. 33. a., Lelle jaam, Harjumaal.

Rakvere, 5. 11. 33. a. Virumaal (Rakvere rahvamaja).

Kirjandusvõistlused keskkoolidele on välja kuulutanud ÜENU Keskjuhatus. Võistlused on 4. ja 5. klassidele ning võistlusteemaks kas vaba teema ehk tüüpilist minu kodunurga loodusest ja inimesist. Päälkiri on vaba. Tööde suurus 10—30 vihu lehekülge. Tööde äraandmisajaks 15. jaanuar 1934. a. Auhindadeks matk Stockholmist ja tagasi, matk Helsingi ja tagasi ja 500 klm. ringsõidupilet kodumaal, lisaks 5 ergutusjuhinda.

ÜENU Esituskogu sügisene istang toimub 23.—26. novembril. Päevakorras põhikirja muutmise, 15. a. pidustuste kava ja muid küsimusi.

Pidustusile järgnevad — kui leidub osavõtjaid — kolmepäevased kursused võimlemise ja rahvatantsude alal. Kavas uued rahvatantsud: Targa rehealune, Mustlase sindlilõikamine, Karussell, Kassari, Mustjala pulmarong, Konnatants, Väandra polka jt. Võimlemise alal 1934. a. pidustuste kava.

Kursusile võetakse noori, ka teistest noorsoo-organisatsioonidest.

SOOMEST.

Suurepärase Eesti-Soome õhtu korraldasid Lõuna-Häme noorsooühingud Lahtis hõimupäeval. Kõneles Eesti saadik Helsingis Rebane. Selleks päevaks ilmus ajakiri „Nuorisoseuratyö“ eesti artiklitega saadik Rebaselt ja A. Meikopilt.

Lahti kõrgemasse kaheaastase kursusega rahvaülikooli sõitsid Eestist endised Kunda r.-ülikooli õpilased preilid Julie Mats ja Salme Resar Läänemaalt. Lahti r.-ülikoolis on 16 õpetajat ja 250 õpilast.

Ekskursiooni Eestisse korraldab tuleval aastal Lõuna-Häme noorsooliit.

ROOTSIST.

Rootsi maa ündusringide ajakirja viimane number ilmus kokkuhõiu tähe all. Selles kirjutab konsulent Östergren kokkuhõiu tähtsusest, linnanõunik Sköld kokkuhõiu majapidamises, Sten Ek maanoorte kokkuhõiu vajadusest, Kuno Melander kokkuhõiu oskusest, O. Hjelm kokkuhõiu huvist, E. Adalberth kokkuhõiu tehnikast. Üldiselt on Rootsis säästmisoskus viidud kõrgele ja alatakse sellega juba algkoolis, kus õpilased üksteise võidu endale hangivad hoiuramatuid ja hoiusumme. Eriti juhib noori kokkuhõiu koolile järgnev tegevus maatulundusringides.

Võimlemisele on rootsi noorte-organisatsioonid viimasel ajal pühendanud suurt tähelepanu. Eriti on võimlemisrühmad levinud rootsi maanoorte ringide koondises. On kuulutatud välja võistlus parimatele võimlemisülesvõtetele seitsme suurema ja 5 eriauhinnaga 200 krooni väärtuses.

Ajakirjas „Hembygd“ nr. 10, kirjeldab lau-lupeo ajal lau-lupeol ja ÜENU aktusel rootsi rahvatantsudega esinenud Stockholmist r/t. Ühingu „Apelli“ eestimatkast matkajuht Thure Wahlin. Kirjelduses kiidetakse Tallinna ilu ja imetellakse meie lau-lupeo dimensioone.

Pikemalt peatutakse aktuste juures kontsertsaalis ja Harjumäel. „Oli rõõmus: av näha suurt huvi rootsi rahvatantsule ja rootsi rahvamuusikale Tallinnas. Oli rõõmustav kuulda ka Tallinna noorsoolaste rootsikeele oskust, milleks kaasa aidanud pastor Lundi rootsikeele õpiring. Oli raske lahkuda sõpradest ja veel kaugelt merelt kõlas meie ühine „ellago!“ eesti rahvale“.

Trüktivigu!

Viimases Eesti Nooruses (nr. 10) on viimasel leheküljel „Aju pingutuste“ V ülesandes (alt 5. reas) „kordaroude“, pro „korrutiste“.

Ülesandes nr. VI on ülalt 18. reas „löhe“ pro „löhi“.

Vast, ja tegev toimetaja AUG MEIKOP. Väljaandja: Ülemaalse Eesti Noorsoo Ühenduse Keskjuhatus. Toimetusliikmed: J. Jaik, Ed Riisman. Toimetuse ja talituse aadress: Tallinn, Lossi pl. 4.

FESTI NOORUS

ALFRED MILLER
KODUMAA VABRIKUTE RIIDELADU
TALLINN VALLI 10 TEL. 468-02

TEL. 468-02

KOHVIK JA KONDIITRIÄRI

H. FEISCHNER

Tallinn,
Harju t. 45
Kõnetr. 445-00